

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és a ünnepek után való napon is.

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

KOLOZSVAR,

1905. február 24., péntek

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca. 15. szám alatt van. — Keziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 503
Kiadóhivatal: 379.

Lucus a non lucendo.

Kolozsvár, február 23.

(P. A.) Az unalmassáig sokszor és sok szóval hallottuk, hogy a nemzet ítélete, mely a választásokban nyilatkozott meg, mire tanít, s mi az, a mit a nemzet igazi akaratként megállapíthatunk és melyik az az irány, a melyen a nemzet akaratával összhangzó kormánynak haladnia kell. A zöld és fehér asztal melletti beszédek, az újságcikkek özöne, ma olyan bonyodalmassá labyrintthet képez, melyben a nemzeti akarat igazi irányát, a politikai vezérgondolat kidomborodását hasztalan keressük. Egy az, a mit biztosan megállapíthatunk és ez az a negatív eredmény, hogy az események tanulságaitól lehetőleg minden párt óvakodik és bámulatos az az igyekezet, melylyel minden párt a választás tanulságait a maga programja, elveinek igazolására igyekszik csoportosítani.

Legmesszebb megy ebben a szabadelvűpárt. Megdöbbenő az a cinizmus, melylyel ez a megalázott és megcsufolt párt ma is alábecsülni merészi a nemzet utmutatását.

Hallottuk a lelépő kormányelnöknek párthívei és sajtója zajos helyeslése mellett nyilvánított véleményét: hogy a nemzet ítélete csak a házszabály módosítása kérdésében kérevelt és a nemzet ítélete csupán ebben az egy kérdésben képezi a kormány programjának elítélését, de a szabadelvű, 67-es alapon álló kormányzat ma is a nemzet akaratára támaszkodhatik.

Más oldalról halljuk a szabadelvűség lélekharangját kongatni. A nemzet elítélte a szabadelvűséget. Az 1875. óta uralkodó politikai irányzat senkinek sem kell már: csak egy kormányprogram jöhet és ez a konzervatív irányzat.

Az egyik következtetés éppen olyan hamis, mint a milyen feje tetejére van állítva a másikkal logikája.

A szabadelvűpárt, ez a százfejú sárkány, melynek mindenik fejét külön-külön kell meggyilkolni és az ultramontán irányzat, ez a mindig föl-fölbukkanó hidra kipurisztívá nincs, de a kik tulságos sokra becsülik, nagyon tévednek.

A ki csak felületesen is figyelte a választási harcokban küzdő pártok jelszavait, annak tudnia kell, hogy a november 18-án történt házszabálysértés, mint egyedül álló elszigetelt ténye a kormánynak, nem lett volna elég hathatós ütőkártya egy 30 év óta uralkodó kormányzati rendszer ellen; igen jól tudjuk, hogy a nép széles rétegeiben nem lehet a politikai érettség olyan fokáról beszélni, a mely szerint föltételezni lehetne, hogy a választóközönség minden rétege teljes mértékben értékelni tudná a házszabályban rejlő alkotmánybiztosítéknak politikai fontosságát. Hiszen nem kívánható a választóközönség széles rétegeitől, hogy annyira tisztult politikai nézetei legyenek, hogy a házszabályt ne tekintse partikuláris jogositványnak, mely csupán a képviselőház tagjainak jogait és kötelességeit, tárgyalási rendjét szabályozza és a nemzet egészére befolyással nem bír. Érett politikai képzettség kell ahhoz, hogy a választóközönség egyeteme, de még az alkotmányos sáncokból kirekesztett nép is a maga törvényhozói működését lássa az országgyűlés tanácskozásában és fölfogja azt, hogy a nemzet egyeteme hozza a törvényt önmaga számára, csak hogy a képviselés mesterséges intézménye által közvetítve.

Ismételjük, mi nagy fontosságot tulajdonítunk annak, hogy a házszabály megsértését a nemzet — minthogy más eszköz nem állott rendelkezésére — a választások által torolta meg, de akkora fontosságot még sem tulajdoníthatunk, hogy azt mondjuk, hogy ez az egy tény elég volt arra, hogy egy egész rendszer fölött mondjon a nemzet lesújtó ítéletet. Hiszen ha csak ezt az egy tényt akarta volna a nemzet elítélni, egyébként pedig a 67-es alap mellett akart nyilatkozni, akkor a legtöbb kerületben disszidens jelöllet állítottak volna a választók és olyan képviselőket választottak volna, akik ugyanazon közjogi alapon állanak a Tisza-párttal, csak a házszabályrevízió kérdésében vallanak ellenkező nézetet. Minthogy azonban nem a disszidensek szaporodtak meg, hanem megszapordott a füg-

getlenségi párt és megszapordott a messzemenő nemzeti reformokat követelő újpárt — ezek szerint világos, hogy a nemzet elítélte a régi kormányparti rendszert azért, mert látta, hogy az a nemzeti fejlődéssel lépést tartani nem tud, látta, hogy annál minden a magyar nemzeti állam kiépítésére irányuló követelés süket fülekre talál.

Aki olvasni tud az eseményekből, aki nem dugja fejét struc módjára a homokba, annak látnia kell, hogy a nemzet reformokat akar, ha nem is adott többséget a függetlenségi pártnak és így nem is követelte a 48-as alpra leendő azonnali áttérést, ha nem is kívánta az Ausztriától leendő azonnali teljeskülönválást, de félreismerhetetlenül megmutatta az utat, és azt, hogy a gazdasági, belügyi, katonai kérdésekben a régi kormánypárt hitegetésének és halogatásának felülni nem hajlandó.

A milyen világos ferdítés tehát a Tisza-párt ellenkező okoskodása, éppen olyan hamis következtetés az, mintha a szabadelvűpárt megbuktatását is jelentené egyúttal a szabadelvűség megbuktatásával. Hiszen a képviselőház mai állapotában alig lehet ötven olyan képviselőt találni, aki a liberális irányzatot ellenezni volna hajlandó. A függetlenségi pártot még senki sem merete aval gyanúsítani, hogy reakcionárius eszméket vall, vagy talán az Újpárt terhődítása az, amely erre a következtetésre jogot ad.

A parlamentben többséget nyert pártok közül az egy újpártot kivéve, egyikre sem lehet mondani, hogy a liberalizmus ellensége és a disszidensektől, kiknek soraiban Wlassics Gyulák foglalnak helyet, szintén nem lehet féltetni a liberalizmust. Erre a következtetésre csak az adhatott jogot nem csak alkalmat, hogy a szabadelvűpárt kisebbségben maradt. De akik ezt vallják, azok elfelejtik, hogy a leszavazott szabadelvűpárt minden volt csak szabadelvű nem, hogy a szabadelvű pártnak csak a neve volt szabadelvű, a mint a latin mondja lucus a non lucendo nyerte elnevezését.

Mert a szabadelvű az a rend-

szert, mely a polgári jogok és szabadságok tekintetében minden befolyástól ment szabad elveket vall, a polgárok sarkalatos jogait tiszteletben tartja, azok gyakorlatában senkit nem akadályoz, azoknak mentő szélésebb alpra leendő helyezéséről és alkotmányos biztosítékokkal leendő körülbástyázását minden erejével előmozdítja. Lássuk tehát, hogy állunk a polgári jogokkal, mennyiben tudtak a szabadelvűpárt 30 évi kormányzása alatt tért hódítani.

Nézzük rendre a polgári jogokat, nem találunk mást, mint a vallás szabad gyakorlatát, a melyet a szabadelvűpárt komolyan respectált. Ez az egy, a melyre a szabadelvűpárt hivatkozhatik, ez az egy, amelynek érdekében a szabadelvűpárt kormányzásának egész hosszú tartama alatt komoly lépést tett.

És bámulatos, hogy ebből az egy szabadelvű tényből akkora tökélet tudott kovácsolni, annyira generalisálni tudta és annyira betudta vele vonni a maga egész reakciouarius rendszerét, hogy ma már sikerült valósággal összezavarnia a fogalmakat és igen sokan vannak, akik szabadelvűség alatt ma nem értenek egyebet, mint a felekezeti türelmeséget, a vallás szabad gyakorlatának biztosítását és a felekezetek egyenjogúságának elismerését, holott senki sem vonhatja kétségbe, hogy a vallás szabad gyakorlata csak egyik, tagadhatatlanul igen fontos, de semmi esetre sem minden más szabadságért kárpótlást nyújtó polgári jog.

De ha egy másik igen fontos polgári jog: a gyülekezési szabadság szempontjából nézzük, egészen más a megbukott kormánypárt ábrázata. Kétségtelen, hogy a gyülekezési szabadság a sajtószabadsággal egyenrangú és egyenlő fontosságú joga a szabad állam szabad polgárának. És el lehet-e hinni azt a szomorú valóságot, hogy egy magát szabadelvűnek nevező kormány ez párt 30 esztendő óta nem tudott időt találni arra, hogy az állampolgároknak ezt a sarkalatos jogát törvénybe iktassa. Ki hinné, hogy a szabad, alkotmányos magyarország elnézte mostanig, azt a bármelyik rendőrállamnak is szégyenére

váló állapotot, hogy a polgári szabadság tetszés szerinti respektálása vagy konfiskálása a kormányhatalom szeszélyének könnyű játéka és hogy a mindenkor kormány kénye és kedve szerint rendeletekkel ad ennek a polgári szabadságnak olyan tartalmat, amint az az ő tervei nek legjobban megfelel.

Nem sokkal jobban állunk a személyes szabadság kérdésével. Vagy talán a kultur államot dicséri az 1879. XV. t. c. azon szakasza, mely kihágásnak minősíti az állandó foglalkozás nélküli állapotot és 8 naptól 1 hónapig terjedő elzárással bünteti. A toloncügyre vonatkozó számtalan és nem alaptalan panasz bizonyítja, hogy a liberális kormányok liberális közegei, mennyire megértették az uralkodó szellemet.

Folytathatók a felsorolás az ipartörvény szellemével, mely karhatalommal visszakisérteti a munkáját elhagyó munkást és vége hossza nem volna a liberális dicséretének; csak egyet akarunk még említeni és ez a politikai jogok konfiskálása.

A liberális ezen a téren azt diktálná, hogy minden állampolgárnak, de legelőbb is a legtöbbnek meg kellene adni a törvényhozói hatalomban való részesedés jogát. És mit látunk ezen a téren? Látjuk azt, hogy minden kísérlet, minden követelés mely a választói jog kiterjesztésére, a nemzet nagyobb rétegeinek a kormányzás és igazgatás gyakorlatába való bevonására irányult — egy emberként találta magát szemben azt a korhadrt pártot.

Et nunc venio ad fortissimum: a szabadelvű kormány-párt nem elégedett meg azzal, hogy a meglevő polgári jogok fejlesztését megakadályozta, hanem megkezdte a harcot a

már meglevő jogok elkobzására is. A reakció első áldozatául a szólásszabadságot tekintette. Egy előkelő főrendtől hallottuk, hogy hatvanhét óta semmi sem változott, csak hogy parlamentünk van és a szánk járhat... hihetetlen de való, hogy a szabadelvűnek csufolt kormány-párt ezt is sokallotta; már rátette szentségtelen kezét a parlament torkára és a nemzet képviselőitől meg akarta vonni a szólásszabadságot. De ezt már nem tűrte a nemzet, meg kellett mentenie a szabadelvűséget a szabadelvű párttól és a szabadelvűpárt megbuktatásával megszerezte az első nagy diadalt az igazi szabadelvűségnek.

A politikai válság.

*

Gróf Andrassy Gyula még mindig reménykedik, hogy Darányi Ignác átmeneti kabinetje számára meg tudja teremteni az alapot, vagyis hogy magyarul beszéljünk, hogy többséget tud csinálni nemcsak az indennitás, hanem a rendes ujoncjavaslat számára is.

Ezért gróf Andrassy Gyula még nem is utazott Bécsbe és ma nem is megy a király elé; a mai naptól vár még szerencsejelt. Nagyon szeretné a helyzetet legalább ideiglenesen a király kívánsága szerint kitisztítani; hadd kapja meg Ausztria simán a pénzt és az ujoncokat, a többit bizzuk a jó isten kegyelmére.

Hogy miképpen alakul az átmeneti kabinettel szemben a többség, illetőleg honnan kerül ki, az gróf Andrassy-nak is, a királynak is egészen mindegy. Andrassy nem bánja, ha a szövetséges ellenzék adja meg az ujoncokat és a szabadelvűpárt nem, és nem bánja azt sem, ha a 67-es alapon álló ellenzéki pártok összefognak a szabadelvűpárttal és majorizálják a függetlenségi pártot. Szóval legfel-

sőbb helyen jó szemmel néznék, ha már a megoldás átmeneti első stádiumában a függetlenségi párt izoláltatnék és megfosztatnék választási győzelmének zsengeitől.

Csak hogy nem eddig van; ahhoz, hogy akármilyen többség megszázhasson bármit, a függetlenségi pártnak legalább szenvedőleges hozzájárulása kell, mert sem nélküle, sem ellene nem lehet a Házban akár csak egy gombostűt is leejteni. A párt zöme nem is akar az átmeneti becsali csárdába bemenni és a vezéreknek legtávolabbról sincsen szándékuk a párt akaratára ellen cselekedni. A párt meg fogja óvni a maga külső egységét és belső együvértartozását minden intrikával szemben és nem fog beugrani senkinek és senki kedvéért a saját erkölcsi és szám szerinti súlyának és fölényének feladásába.

Furcsa is volna, ha a függetlenségi és 48-as párt előleges kötelezettséget vállalna a közös hadsereg ujoncainak biztosítására, mikor az orthodox 67-es szabadelvűpárt még arra sem akar kötelezettséget vállalni, hogy a függetlenségi párt szenvedőleges hozzájárulása esetén megszavazza az ujoncjavaslatot, hogy a szélsőbal szavazataival szemben a formai többség kijöjjön. Igaz, hogy a szabadelvűpárt csak azért viselkedik úgy, hogy lehetetlenné tegye Darányi vagy más nem szabadelvű politikusként akár csak átmeneti miniszteriumát is; de azért még sem teheti a függetlenségi párt hogy ő kezeskedjék a közöstudgyek számára többségről és tegye magát neveltségessé és lehetetlenné, ha a nincsenek előleges biztosítékai, hogy a jövő végleges kormányzat legalább meg fogja nyitni az utat a függetlenségi elvek megvalósulása felé.

Ha ezeket Andrassy jól átgondolta volna, bátran utazhatott volna már ma reggel Bécsbe, mert holnap sem fog másképpen lenni, mint ma: holnap is csak úgy lehet átmeneti kabinetet csinálni, ha a király bele-

megy abba, hogy az ujoncjavaslat biztosítása nélkül alakuljon a kormány és ha alakul vállalkozó, a ki belemegy három hónapi felmondásos miniszterelnökségbe tisztán az indennitás keresztülvitele kedvéért.

Ha Andrassy képes ezt a megnyirbált alapot a királyllyal elfogadtatni, akkor folytathatja munkáját, mert akkor van remény, hogy lassanként képes lesz a királyt valami általánosan elfogadható meg egyezési alapra rávenni; de ha erre nem képes, akkor megrövidíti a válságot, ha félreáll és tovább nem dolgozik meddő kísérletezésekben, melyekbe ő beleviszi ugyan legjobb akarata, de amelyek mögött az ő tudta és akarata ellenére is Bécsnek az a végeélja lappang, hogy valahogy kinullázza a függetlenségi párt diadalát.

Ha viszont a függetlenségi párt jól meggondolja a dolgot, rá kell jönnie arra az igazságra, hogy tulajdonképpen közte és a korona között nem kell közvetítő; a függetlenségi párt dinasztikus és lojális párt és a magyar király vele vagyis tagjaival mint magyar nevé képviselőskel csak úgy érintkezhetik, mint bárki mással, akinek szintén niucsen több jogcime, sőt kevesebb, mert mögötte csak kis csoportok állanak, míg a függetlenségi párt vezetői mögött áll a legnagyobb kárt és az ország kétségbevonhatlan többsége. Még azt a kifogást sem lehet tenni, hogy a király csak titkos tanácsosokkal áll szóba. Ez nem is igaz és különben vannak a függetlenségi pártban országos nevű titkos tanácsosok és azt az embert szeretnők látni, a ki meri állítani, hogy Kossuth neve nem ér fel valamennyi képviselhető címmel és ranggal.

Folyják hát alkotmányos tárgyalás; tárgyaljon a korona közvetlenül az ország legnagyobb pártjának vezérével és talán hamarabb fogják egymást megérteni, mintha a legnagyobb akaratú közvetítő viszi az üzeneteket ide-oda.

A „NAPLO” tárcája.

Hipnózis.

*

A toloncokcsiban. Jean Michet, egy börtönőr mellett ül és töpreng; látszik a szemeiből, hogy szeretne valamit kérdezni őrzőjétől. Jean Michet érdekes figura: kicsi, kópcós ember, gyérülő hajjal, absinthes orra! Azzal van vádolva, hogy két héttel ezelőtt megölte és kirabolta az utjában lakó özvegy Durine asszonyt. A gyilkost mindenütt keresték, de seholy lehetett a nyomára akadni egy névtelen feljelentésére aztán letartóztatták Jean Michet nyugalmazott adószívtviselőt, a ki persze a legnagyobb felháborodás hangján minden vádat visszautasított.

Michet (az őrhöz, hosszú hallgatás után): Milyen érdes arca van magának, barátom; becsületesre mondom, nagyon érdekes!

Az őr (akinek jól esik ez): Gondolja?

Michet: Hitemre mondom! Van valami az arcában, de különösen

az orr élében, ami rendkívüli intelligenciára vall. Maga igen okos ember lehet.

Az őr: Igen, mondják.

Michet (e bevezetés után most már rátérhet arra, amit meg akar tudni): Látta, én lélekbuvár vagyok; egész életemben mindig tanulmányoztam az embereket s mondhatom, értek az emberismerethez... Mondja csak, milyen ember a vizsgálóbíró? Nem olyan kövér, pufók arcú?

Az őr: Nem; ellenkezőleg, magas, vékony ember.

Michet: Hm; akkor nem az, akit én ismerem... És mondja csak miféle ember ez? Maguk okosnak tartják?

Az őr: Meghiszem azt! Ravaszabb az száz tolvajnál. Aki ennek a kezébe jut, az kivallja még az apja bűnét is.

Michet (ez a hír kellemetlenül érinti): Nono, az ember sohasem

lehet eléggé okos, ha vizsgálóbíró.

Az őr: Nem-e? Nohát annyit mondom magának, hogy ha ez csak magára néz, belelát a veséjébe is! Nem is kell valania, megtud az mindent, amit akar.

Michet (kissé kinosan felnevet): Hiszen én nem is tagadom az igazságot; én nem követtem el semmit. Nevetséges, amivel vádolnak.

Az őr: Azt már csak bizza rá. Majd meglátjuk, ha a vizsgálóbíró ur előveszi a „nickelt“...

Michet: A nickelt?... Hát az mi?

Az őr: Hja, azt én magam sem tudom, hogy mi; hanem annyi bizonyos, hogy ha azt a fényes számat előveszi és ráirányítja a vádlottra, annak megbicsáklia a térde és ki vall kinjában mindent.

Michet (nyugtalan lesz): Talán fájdalmas az?

Az őr: Nem tudom én: mondják, hogy rettenetes a bűnösnek. Ember legyen, aki kiállja.

Michet: Én ki fogom állni, majd meglátja.

Az őr: Az mindegy. Ha nem használ a nickelt, ott van a „halálkulcs“ még a zsebében.

Michet (elsápad): Halálkulcs? Az is valami szerszám?

Az őr: Tyű! de milyen szerszám!... Az a vádlott csontját ropogtatja meg. Tilos ugyan az éfélé kinzó eszközöket alkalmazni, de mit bánja azt a bírót, ha gyilkost keres! Annyi szent igaz, hogy a ki egyszer megpróbálja a halálkulcsot, az többé nem gondol a kedvesére, hanem inkább kívánja a halált, a mely hamarabb végez vele.

Michet (borzadva): De hisz az embertelenség! Szabad a mai korban ilyen váltóeszközöket használni? No de lesz rá gondom, hogy a

A mai nap politikai hírei ezek:
A politikai világ teljesen a függetlenségi párt tegnapi határozatának a hatása alatt áll. Ma délelőtt nem volt ugyan ülés a képviselőházban, de tömérdek képviselő járta a parlament palotáját. Az újabb hírek iránt való érdeklődésen kívül praktikus szempontok hozták be a honatyákat: a gazdasági bizottság tegnap kiutalványozta a fizetéseket s ma délelőtt valóságos népvándorlás volt a főpénztárba, a honnan a képviselők fejenként tizenhat darab százkoronást vittek el. Nagyon sok kellemetlen meglepetés is volt a főpénztárnál: eddig százhatvanhét fizetést tiltottak le.

Délelőtt lett volna a tegnap megválasztott osztályok megalakulása is, de csak négy alakult meg. A második, mely Szederkényi Nándort választotta meg elnöknek és Kálosi Józsefet jegyzőnek; a harmadik: elnök Sággy Gyula, jegyző Benyovszky Sándor; a hetedik: elnök gróf Zichy Jenő, jegyző; Szász Zsombor; a nyolcadik: elnök Gulner Gyula, jegyző gróf Beihlen István. A többi osztály tagjai oly kevesen jelentek meg, hogy a megalakítást elhalasztották.

A Házban járó politikusok természetesen a helyzettel sokat foglalkoztak. Polónyi Géza, Bolgár Ferenc, gróf Zichy Aladár és Szederkényi Nándor is megállapították azt a tényállást, hogy az ellenzéken többségben vannak azok, a kik az átmeneti kormányról tudni sem akarnak. Ha a függetlenségi párt vezetői célszerűbbnek látják is, hogy az átmeneti kormány megalakítására beigérjék a támogatásukat, a párt nagy része ehhez nem fogja adni a szavazatát. Az ujoncjutalékok nem obstruálják meg ugyan, de ellene szavaznak.

Nagy érdeklődéssel vannak politikai körökben a szabadelvűpárt esti konferenciája iránt is. Egyik szabadelvűpárti képviselő ezt jelentette ki tegnap délelőtt a párt hangulatáról a képviselőházban:

— Megadjuk az átmeneti kormánynak az ujoncokat, ha a függetlenségi párt is megadja.

Ez a föltétel pedig ugyancsak fogós.

A vezérek különben tovább tanácskoznak. Tegnap délelőtt tíz órakor gróf Apponyi Albert és Kossuth Ferenc felkeresték budai palotájában gróf Andrássy Gyulát. Fél-tizenegy órakor Darányi Ignác is a

palotába érkezett, a honnan néhány perccel délelőtt Apponyi eltávozott ugyan, de a másik három politikus még együtt maradt. Valószínűleg még a déli órákban odaérkezik br. Bánffy Dezső is.

Justh Gyula, az új elnök az egész délelőttöt a Házban töltötte és adminisztratív ügyeket intézett el. Nagy volt az élénkség a függetlenségi pártkörben is, a hol Kossuth Ferenc is megfordult néhány percre a reggeli órákban.

„Ne engedjenek!”

Kolozsvár, febr. 23.

Tegnap az átmeneti kormány alakulásának lehetőségéről írva, fel-említettük azokat a naivitásigjókakaratú biztatásokat, melyek a függetlenségi párthoz intézve, bizonyos emphasissal figyelmeztetik a pártot, hogy ne engedjen.

Egyelőre csak naivitást láttunk ezekben a biztatásokban, bárha közelebbről vizsgálva a dolgot, felfedezhetni abban némi malitiát is.

Mert hiszem, hogy áll a kérdés? Szükséges és helyes dolog-e előre feltenni a függetlenségi párttól, hogy engedni fog? Másfelől lehet-e gondolni arra, hogy régi programja minden követelését kormányzati programmá tünteti ki és azonnali megválasztását remélheti?

Mikor felvetjük ezeket a kérdéseket, melyek megoldásától az egész válság megoldása függ, nem gondolnak arra a bizonyos oldalról erőteljesen kiszínezett lehetőségre, hogy az uralkodó elzárkózik az ugynevezett nemzeti követelések elől. — Csupán a gyakorlati lehetőség mérő onjáterszítjük az események hullámai ba és azt vizsgáljuk: vajjon az ország mai helyzete megengedi-e, hogy a függetlenségi program a maga egészében már holnap, mint a kormányzat utmutatója szerepeljen és a jövő kibontakozásának egyetlen irányjelzője legyen?

Nős hát, a ki komolyan foglalkozik ezzel a kérdéssel, nem tagadhatja, hogy ilyen gyökeres változás azonnali intendálására sem az or-

szág, sem a függetlenségi párt nincsen berendezve. — Világos tehát, hogy az Ausztriával szemben fennálló közjogi kapcsolatot máról-holnapra már csak emiatt sem lehet e megváltoztatni.

Ez azonban nem azt jelenti, hogy a függetlenségi párt számbeli meggyarapodásában mutatkozó nemzeti kérdés követelésérkölcsiereje elvesz-szenajövő kialakulására nézve és hogy a függetlenségi pártnak egyszerűen le kell mondania a maga gyakorlati érvényesülésének lehetőségéről. Igazán érvényesülnie kell gyakorlatilag is annyiban, a mennyiben az érvényesülés előfeltételeivel rendelkezik. E tekintetben pedig rendelkezik annak a ténynek nagyjelentőségű támogatásával, hogy programja bizonyos pontjait acceptálta az ország közönsége, magáévá tette a nemzet közvéleménye.

A mily mértékben ez megtörtént: abban igenis a függetlenségi párt érvényesülésének kell következnie. De éppen ebből következik, hogy ennek az érvényesülésnek új pártalakulással kapcsolatban kell történnie.

A függetlenségi program egyrészt megvalósítását gyakorlati akadályok gátolják. Gátolja maga az a tény is, hogy a függetlenségi párt nincs abszolút többségben. Am ha abszolút többséget akar szerezni, így transactióra kell lépnie azokkal a pártokkal, melyek törekvés legközelebb állanak az övéihez és ezekkel meg kell szervezni a jövő kormány pártját.

Ismételjük, hogy nem baj, ha ez a procedura az ugynevezett engesztelhetetlen secessiójára, illetőleg arra fog vezetni, hogy a kik ragaszkodnak a pártprogram egiséhez, visszamaradhatnak az ellenzéken és mint a közjogi és belkormányzati radicalizmus képviselői szintén pártot alkotnak. Ez szükséges is azért, hogy a függetlenségi program az ő ideális integritásában fennmaradjon a távolabb jövő fundamentumául, melyre az szerencsésebb ivadé felépítheti a teljes függetlenségi palotáját.

Hangsúlyozzuk a teljes szót, mert úgy gondoljuk, hogy a függetlenségi pártnak az ellenzéken visszamaradó elemei, a politikai dinamikájának törvényei által kényszerítve, már nem érhetnek be a personalis unió követelésével, hanem tovább kellene menniök. És ugyancsak a dinamika törvényeinél fogva képviselőik kellene a belkormányzati élet terén is azokat a radikális követeléseket, melyek ne, mint a nemzeti szellem érintésétől teljesen izolált internacionalismus törekvései, éppen az egyoldalúságnál fogva az állami rend és nemzet-egység komoly veszedelmei, de melyek a nemzeti szellem tüzeiben a jövő fejlődés becses elemei ne alakulhatnak ki.

Mindez azonban csak új pártalakulás eredményében következhet be. Az új pártalakulásnak pedig a függetlenségi pártból és párt által kell megindítatnia s befejezetnie. A kik

tehát rokonszenvvel viseltetnek a párt iránt és hisznek annak hivatásában, ne a „ne engedjenek” tartalmatlan jelszavát kiabálják feléje, hanem igyekezzenek minél gyorsabbá tenni a fentiekben vázolt kialakulás processusát. A válság sikeres megoldása jó részben ettől függ, nem pedig attól, hogy átmeneti kormány alakul-e, avagy ideiglenesen még a bukott kormány szerkez a hivatalos lap révén örömeiket az ő kitaró hiveinek?

(D)

Az egyetem.

Kossuth serleg ünnep és

országos diákkongresszus Kolozsvárt

— Saját tudósítónktól. —

Mozgalom napjai lesznek a jövő hónapban a kolozsvári egyetemi ifjuságnak. A főiskolák Kossuth serlegét hozzák le Budapestről és adják át a mi ifjuságunknak nagy ünnepek között. A serlegünnp után diákkongresszus is lesz.

A két nagy ünnepség előkészítése céljából tegnap délután érkezett volt az Egyetemi kör tisztikara és a kör által megválasztott ünneprendező bizottság, a különböző egyetemi ifjusági egyesületek kiküldöttei, a kereskedelmi iskola akadémiai tanfolyamának két kiküldötte és a gazdasági tanintézet képviselői. Az értekezlet elhatározta, hogy nagy általános ünnepséget rendez, abból az alkalomból, hogy a Kossuth serleg megkezdte vidéki körutját és ennek során először is Kolozsvárnak adatik át, — a budapesti egyetemi polgárság küldöttsége útján. A küldöttséget ünnepélyesen fogadja az ifjuság és elszállásolásáról gondoskodik. Az ünnepély fényének emelésére nemzetünk elő nagyjait kéri fel a serlegavató ünnep védnökéül és közreműködésüket személyes megjelenésüket is kieszközli egy bizottság mely e napokban utazik fel Budapestre. Minthogy a Kossuth serleg az egész magyar ifjuságé, valamint közös a nagy eszmék iránti ragaszkodás is mi e névhez fűződik, — azért a serleg kolozsvári felavatása az egész magyar ifjuság részvételével történik meg. Így az összes jogakadémiai ifjusága hivatalos lesz az ünnepségre. Miután előreláthatólag a Kossuth serleg ünnep összehozza az egész magyar ifjuságot Kolozsvárra. ennél fogva diákkongresszust is rendeznek a Kossuth ünnepet követő napon.

Ugy a Kossuth ünnep, mint a kongresszus előkészítésén lázasan munkálkodnak az Egyetemi körben.

A jószívű kormány.

A napokban egy küldöttséget választottak a kolozsvári földeszek és azt kérték a kormánytól hogy a nagy takarmányhiány folytán bcálló szükségén segítsen valami módon. Egyik helyi lapársunk az esetet a lap élén adja tudtul mindenkinek a kiket illet és maliciozus megjegyzé-

lapokkal közöljem ezt a brutalitást.

Az ör (felkacag): Arra maga már aligha fog ráérni, ha végigvallatta magát a vizsgálóbíró. Majd ha a „tüzipipát” is megkóstolta...

Michet (reszketve): Tüzipipa? Az is olyasmi?

Az ör: Azt ne is kérdezze. Arról még nekünk sem szabad beszélni. Azt négy szemközt végzi el a vizsgálóbíró. Én csak annyit tudok róla, hogy a tüzipipa után két hétig kórházban fekszik a páciensünk...

Michet (forogni érzi a világot): Borzasztó, borzasztó!

Az ör: Biz az borzasztó. Hanem bolond, aki ennyire engedi jutni. A ki mindjárt vall, annak nem adnak so nickelt, se halálkulcsot, se tüzipipát. Az egyszerűen aláírja a jegyzőkönyvet, a bíró is szépen beszél vele, nyugodtan bevárja a végtár-

gyalást, addig is kap enni-inni eleget és ha vannak enyhítő körülményei, nem is mérnek rá nagy büntetést.

Michet (fogvacogva): Persze, az enyhítő körülmények... mindenkéül vannak enyhítő körülmények...

Az ör: Hogyne... A legenyhítőbb pedig az, ha szépen bűnbánólag mindent bevall.

Michet (a remény és rettegés érzetével): Igen... ha mindent bevall...

(A tolonckocsi megáll. Az ör kisegíti belőle Michet-t, a ki alig képes a maga lábán járni. Nyomban bevezeti a vizsgálóbíróhoz s amint Michet előtte áll, egyszerre zokogva esik össze.)

Michet: Igen, én öltem meg özvegy Durinet... bevalok mindent... de vannak enyhítő körülményeim...

Abel Mauclairé.

seket füz hozzá s azt kérdezi, hogy miért nem fordulnak inkább a koalíciós urakhoz, *Pisztori* Mór urhoz vagy *Tutsek* Sándorhoz. Nem hiszszük ugyan, hogy laptársunk erre a kérdésre választ várna, mégis nem sajnáljuk tőle, hogy fölvilágosítsuk, hogy a gazdák azért nem fordulnak sem *Pisztori*hoz, sem *Tutsek*hez, mert ezek az urak nincsenek abban a szerencsés helyzetben mint pld. Tisza István és társai vannak, hogy könyökig turkáljanak az állam kasszájában. Mert azt csak nem hiszi a mi tisztelt laptársunk, hogy Tisza eladóvá teszi geszti birtokát, csak hogy a szeretett kolozsvári gazdáknek kedvében járjon. A kormányelnök mindenesetre jószívű és nagy-lelkű, de az a jószívűség a melyet a mi gazdáink élveznek eszünkbe juttatja azt a laskodi templomban található feliratot, mely így hangzik:

EZT A TEMPLOMOT
ÉS TORNYOT
ÉPITTETTE
A NEMES JÁRMI CSALÁD
AZ EGYHÁZKÖZSÉG KÖLTSÉGÉN.

Bürokratizmus.

A tagadó káros.

Mindenki ismeri a törvényszéki tárgyalások állandó típusát: a *tagadó vádlottat*. Bármennyire egybehangzó a tanúk vallomásai, sőt talán tetten is érték a vádlottat, ő mégis konokul tagad.

A napokban azonban alkalmunk volt egy új specialitást fölismerni a *tagadó káros*t. Ezt a specialitást a bürokratizmus áldásainak köszönhetjük. Francia lapok kedvenc témája a bürokratizmus, ők tudnak mesélni, husz féle kihallgatáson, át-, föl-, és leiraton, jegyzőkönyven keresztül semmiségekről! De a *tagadó káros* még ezek előtt is ismeretlen. A magyarázata a dolognak az, hogyha valakinek valamijét ellopják és azt a rendőrségnél feljeleníti, egymást érik az idézések, kihallgatások, jegyzőkönyvek, végzések és határozatok és az eredmény mindig egy: a kár soha sem térül meg. Ez az oka annak, hogy ma már a tapasztaltabb emberek, ha valamijük elvesz óvatosan titkolják és csak bizalmas baráti körben mondják el, hogy náluk lopás történt, de mindig reszketnek attól, hogy a rendőrség tudomást szerez a dologról és nyomozni talál. Megtörténik azonban, hogy a tettest véletlenül csipi el a rendőrség, megtalálja a lopott dolgot is és aztán nyomoz a káros után. Ez az eset már komplikáltabb és ha a tettes töredelmes vallomása nyomra vezet a rendőrséget, akkor már csak a tagadás segít a károson, hogy a sok kihallgatástól menekedjék. Ilyen esetnek voltunk a tanui a multkor, mikor a törvényszék egy betörő banda összes károosait megidézte, köztük egy sereg olyan káros, a kiktől a tettesek teljesen értéktelen tárgyakat loptak. Egy magasrangu katonatisztól 40 fillér értékű kulcsot, egy kereskedőtől 10 fillér értékű zsákot stb. És a károsok, a kiknek már több rendőrségi kihallgatásban volt részük, mindyájan kéz-

zel-lábbal tiltakoztak az ellen, mintha ők kárt szenvedtek volna, csak hogy a sok herce-hurcától szabaduljanak.

Mennyi a kár?

Nem régen történt, hogy egy szonokdobokai ember szekérral jött be a kolozsvári vásárra, s majorságot adott el. Egy pillanatra őrizetlenül hagyta a lovát s az rálépett egyik patájával a főtéri parkirozás alacsony drótszegélyére és a drótrácsot egy kissé megrongálta. A kár nem lehetett több néhány fillérnél, de a rend éber őre bekísérte a dobokai gazdát a rendőrségre, hol az esetről jegyzőkönyvet vettek föl. A dobokai ember késznek nyilatkozott a kár kétszeresét megtéríteni, csak hogy elejét vegye a hosszas kihallgatásnak és este előtt hazaérhessen. De hiába kérelmezett, a szabály nem azért szabály, hogy a kihágási eljárás végig ne jártassák. Áttették tehát az ügyet a szamosújvárszolgabíróshoz, hogy a kártevő meg szükségessé váló kihallgatását az gyorsan foganatosíthassa. A mi dobokai emberünk tehát a legközelebbi idézést már a szamosújvári szolgabírótól kapta és most már ennek ajánlotta, hogy megfizeti a kárt stb. A szolgabíró ur rágta a tollat és azt mondta, hogy az eset nagyon komplikált, ő nem tudhatja, hogy mennyi a kár, sem többet, sem kevesebbet nem fogadhat el, hanem majd átír a kolozsvári mérnökhivatalhoz, hogy becsültesse meg a kárt. De nem folytatjuk, mi már öreg emberek leszünk, mire az emberünk megszabadul a kihallgatástól és megtéríti az okozott 20 kr. kárt, amelyre már utazás címen legalább 100-szor annyit elköltött.

POLITIKAI APRÓSÁGOK.

A Bánffy Dezső cikke.

Bánffy Dezső br., ki csodálatos fürgeséggel vesz részt a farsangi politikai élet minden mozgalmában, cikket írt a „N. Fr. Presse“-be a közeljövőndő kormányáról és abban azt fejtegeti, hogy a kormánynak a *disszidensek* javából kell alakulnia és pedig nem átmeneti jelleggel, hanem a végleges kibontakozás előkészítésének főrekrésével, tehát a szükséghez képest azzal a készséggel, hogy hosszabb időn át vezesse az ügyeket.

Bánffy cikke igen élénk feltűnést keltett politikai körökben és érvelésének plausibilitása elől azok sem zárkozhathatnak el, kik különben perhorreszkálják a válság végleges megoldásának bármily alakban való elhalasztását. Bánffy báró cikke szerint a disszidensekből alakulandó kormány a szövetség ellenzékére támaszkodnék és főleg a gazdasági önállóság előkészítésére adna programot.

A jegyzőválasztás.

Mivel a szövetség ellenzék a

Tisza-párt által jelölt Szöcs Pált jegyzőt nem acceptálta, a kisebbség nem vett részt a szavazásban s a Szöcs helyett megválasztott Esterházy gróf hir szerint, lemondani készül tisztéről.

Nős hát, a Tisza-pártnak nincs igaza.

A szövetség ellenzék a Ház tisztikarának megválasztásánál elvi álláspontot foglalt el, előre kijelentve, hogy a ki részese volt a *november 18-iki merényletnek*: azt nem acceptálja, mint jelöltet. Szöcs ur pedig az talált lenni. Ennélfogva őt kár volt jelölni. Különben is a Tisza-párt panaszkodhatik legkevésbé. Hisz annak idején ők sem választották be a delegációba a pártja által oda jelölt Ugron Gábori. Pedig az Ugron-párt jelölésének ez a negligálása nem is alapult valamelyes elvi szemponton.

Mégegyszer a szilágycsehi választás.

Lapunkban ismételtelen megemlékeztünk a szilágycsehi pótválasztásról, mely furcsa eredményével meglehetősen meglepte a politikai világot.

Azóta két lap foglalkozott a dologgal. Egyik — mi igen jellemző — a helybeli „Ellenzék“ volt. Mind a kettő szépitgeti különben a Szilágycsehen történeteket. Am a részletek felől egyik sem beszél. És éppen ez a gyanus a dologban. Nekünk ugyan semmi közünk sincs Pap György urhoz, de van a választások tisztaságához. Ezért akadtunk fenn azon, hogy Pap Györgyre, — ki az első választásnál több mint 600 szavazatot kapott, — a pótválasztáson, melynél pedig a jeleztek lapok szerint oly rettenetesen dolgozott, a nemzetiségi agitáció, — csak 25 szavazat esett.

Ennek kerestük a magyarázatát és idáig nem találtuk meg. Legkevésbé adták meg azt a Bornemisza br. táborából kiröpített cikkek, melyek inkább politikai rémregény, semmint felvilágosítás jellegével bírnak.

Uralkodók szolgálatában.

Ha akár a világtörténelemből, akár a közelmúlt eseményeiből statisztikát akarnánk összeállítani arról, hogy milyen jutalmazásban részesültek azok, akik uralkodók kifejezett akaratának igyekeztek érvényt szerezni, akkor sok buzgó embernek elmenne a kedve uralkodók szolgálatába állani. Statisztikát nem állítunk össze, csak néhány esetre fogunk rámutatni.

Oroszországban például *Plehve* és vagy tízenkét kormányzó az életével lakolt azért, hogy tovább is a cári hatalom rajongói maradtak. — *Witte* házában ellenben azon a napon, amikor *Buligin* átvette tőle a hivatal, házkutatást tartottak. — *Mirsky* herceget egyszerűen elcsapták, mert szabdelvű gondolkozása nem volt inyere a cári fenhéjazó álmoknak. Németországban *Bilow* kancellárt a grófi rangról hercegi rangra akarják emelni. Nyilvánvalóan azért, mert nem mindennapi szónoki képességével sikeresen képviseli uralkodójának szándékait és

tendenciát. Kétkedünk benne, hogy ez a rangemelés megtörténhetnék, ha a mostani viszonyok nem kedveznének Bülownak. A siker a fődolog az uralkodók szemében, nem pedig a buzgóság.

Kegeklátásabb eset azonban a szász király megbízottjainak esete. Tudja mindenki, hogy *Körner* szász igazságügyi tanácsos a szász király akaratából és megbízásából járt Firenzében, hogy Anna Monika hercegnőt, Montignoso grófnő kis leányát valahogy elvegye az anyjától. Körner elég buzgóan járt el. — Oly buzgóan, hogy az egész művelt világ megundorodott tőle. Sikerral azonban nem járt a buzgósága. Ugy ment vissza Szászországba, mint egy leforrázott csirke. Most a szász király a buzgóságát vette rossz néven tőle. Körnek ugyanis kegyvesztett. Ő a bűnbak, vagy mondjuk az áldozatbárány.

Legközelebb beadja lemondását és azután gondolkozhatik azon, hogy érdemes e uralkodók szolgálatában állni?

„János vitéz“ a hivatalban.

A gyakornok ur egy kis előleg iránti kérelmét próbálta előszóval indokolni a rettegett főnök előtt, de a keresett kifejezések sehogysem jöttek a torkára, a mik pedig jöttek, azok a torkán akadtak. Mikor valahogy még is megértette magát, a főnök azt mondta rá:

— Szép, szép, de amint látom, magánál „egy rózsaszáll is szebben beszél . . .“

Néhány perc mulva a főnök le-másolás végett egy aktát küldött a gyakornokhoz, a ki a főnök olvas-hatatlan irását sehogysem tudta kibetűzni. Most meg a gyakornok kezdett bele egy idézetbe:

— „Nem tud az írni, a ki küldte . . .“

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Március 4. Szent-Imre-egylet-estélye, Központi szálló.
Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.

+ **A Menza Akadémia táncestélye.** A kolozsvári tudomány-egyetem körében alakult diákasztárszövetség ujonnan megválasztott választmányja erős és szorgalmas munkálkodással kezdte meg működését. Mint értesültünk, legutóbb megtartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a diákasztal felügyelőbizottságának támogatása mellett 1905. március hó 6-án este saját helyiségében, Deák Ferenc-utca 32. családiás jellegű, tombolával egybekötött táncestélyt rendez. Ez estélyre — melyen különben az egyetem tanárok nagy része családokkal is megjelenik — már nagyban megindultak a készülődések és annyit eddigi működésükből következtetni lehet, méltóan fog sorakozni a diákasztalnak néhány hónappal ezelőtt rendezett estélyéhez. A beléptijegy ára buffet-vel együtt 2 kora na.

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Szergiusz özvegye a merénylőnél.

Budapest, február 23. (Saját tud.) Moszkvából telegrafálják, hogy a meggyilkolt Szergiusz nagyherceg özvegye ma meglátogatta férje gyilkosát a börtönbe. Az özvegy a következő kérdést intézte a merénylőhöz:

— Miért követte el ezt a gyilkosságot?

— Nem tehettem másképpen, ennek meg kellett történni, válaszolt a merénylő, majd kijelentette, hogy a többi nagyhercegek is halálra vannak ítélve és sorsukat nem kerülhetik ki. A merénylő bocsánatot is kért, mert a véres tettet kénytelen volt elkövetni, mire a nagyhercegnő így válaszolt:

Az Isten parancsolja, hogy ellenségeinknek megbocsássunk, amiért én is megbocsátok önnek.

A merénylő a bucsuzásakor így szólt a nagyhercegnőhöz:

— Most, hogy megbocsátott nekem, nyugodtan halok meg, de ha szabadon eresztenének estig újra elkövetném azt egy másik nagyhercegen, amit Szergiuszon követtem el.

A nagyhercegnő sokáig időzött a merénylő börtönében.

Szergiusz nagyherceg temetése.

Budapest, febr. 23. (Saj. tud.) Moszkvából táviratozzák, hogy Szergiusz nagyherceg holttestét holnap temetik el ideiglenesen. A temetésre a cári család tagjai közül csak Maria nagyhercegnő és Constantin nagyherceg özvegye érkeztek eddig Moszkvába. Vladimir nagyhercegről azt a hirt terjesztették, hogy szélütés érte, azért nem jelenhetett meg a temetésen, holott mindenki tudja, hogy a nagyherceg nem mert Moszkvába jönni. Ma Szergiusz nagyherceg tetemét ravatalra helyezték. A koporsónál, a melyet virágözön borít, istentisztelet volt.

A nagyherceg kocsisának temetése.

Budapest, febr. 23. (Saját tud.) Moszkvából sürgönyzik, hogy a merényletkor szintén meggyilkolt udvari kocsis ma temették el. A kocsis koporsójára Szergiusz nagyherceg özvegye és több nagyherceg helyezett koszorút.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, február 23. (Saj. tud.) Az országgyűlési függetlenségi párt ma este pártértekezletet tartott Kossuth Ferenc elnöklete alatt. Az értekezleten az átmeneti kormány ügyét tárgyalták. A párt többsége ellenzi az átmeneti kormány támogatását s abban a véleményben van, hogy a függetlenségi pártnak, a mely ma már 170 tagból áll az al-

kotások terére kell lépnie, s egy koalíciós kormány kinevezését kell forciroznia.

Értekezlet Andrásynál.

Budapest, február 23. (Saját tud.) Andrassy Gyula gróf palotájában ma délután értekezlet volt, a melyen Apponyi Albert gróf, Bánffy Dezső báró, Darányi Ignác és Kossuth Ferenc vettek részt. Andrassy az átmeneti kormány céljairól és annak működési teréről informálta a kiváló politikusokat.

Eszterházy Kálmán lemondása.

Budapest, febr. 23. (Saját tud.) Eszterházy Kálmán gróf, gyalui képviselő, a kit a képviselőház a minap a szabadelpárt által jelölt Szóts Pál helyébe jegyzőnek megválasztott, ma jegyzői állásáról való lemondását a szabadelpárt értekezletének bejelentette.

Andrassy Bécsben.

Budapest, február 23. (Saját tud.) Bécsből táviratozzák, hogy Andrassy Gyula gróf ma este 9 órakor oda megérkezett és a Bristól szállóba szállt. Ő felsége holnap kihallgatáson fogadja Andrassyt. Az idő még nincs megállapítva, a meghívót holnap délelőtt fogják Andrásynak kézbesíteni.

A szabadelpárt értekezlete.

Budapest, febr. 23. (Saját tud.) A szabadelpárt ma délután 6 órakor értekezletet tartott, melyben a szabadelpárt igen sok tagja vett részt. Többek hozzászólása után a párt egyhangulag elfogadta a tizenhatos bizottság javaslatát, melyet Hódossy Imre terjesztett elő. Az elfogadott határozat a következőképpen hangzik: A szabadelpárt az ügyek vezetésére alakítandó ideiglenes kormány alakítását nem tartja célszerűnek; de az ez által előterjesztett költségvetést, illetve az azt helyettesítő indemnitást és ufoucjavaslat elfogadását nem fogja késleltetni, a szavazásban nem vesz részt; az ideiglenes kormány által előterjesztett szintén más javaslatra vonatkozólag további elhatározási jogát fenntartja.

Szóts Pál jegyzősége.

Budapest, febr. 23. (Saját tud.) Miután a szövetséges ellenzék a szabadelpárt jelölését nem respektálta és Szóts Pál helyett, a ki azt november 18-iki ülésen a jegyzői teendőket végezte, Eszterházy Kálmán grófot választotta meg, a szabadelpárt igen udvarias és előzékeny hangú átiratot intézett Kossuth Ferenchez, melyben emlékeztetik azon lojalításra, melylyel a szabadelpárt az ellenzék jelöléseivel mindig viseltetett és erre való tekintettel felkéri, hogy a jövőben ennek megfelelően a szabadelpárt jelölését is respektálni. Azonban, ha ez nem következik be, kénytelen lesz a szabadelpárt a

szövetkezett ellenzékkel minden további összeköttetést megszakítani.

NAPLO.

— Hírek. —

Tavaszi.

Ma még maronis gyerekek akadékoskodnak vendéglői asztalod mellett s néhány nap múlva már ibolya illata árad feléd ugyanazokból a kosarakból.

Föld anyánk méhében nagyban készül a feltámadás arra az új életre, a melynek varázsszavára bevonják a jégpályák apró lobogóit, eltűnik a tájék hó takarója s Tél-apó felkapva cókókját visszatér a havasok örökké fehér tetőire, ott várva be a természet újabb meghívását. És néhány nap múlva Karneval herceg is befejezi uralmát. Sarokba vágja csörgőkkel ékesített koronáját, azután röpül majd a köpenyeg, jogar s sok-sok kotillion-csillag is, a melyek a báli éjszakák vakító fényében olyan mosolygósan ragyogtak felénk, olyan bohókás, derűs kedvbe ringatták még a legmorózusabb alakot is.

Vége lesz a télnek, vége a farsangnak az álomszerű hónapok után új életre ébredünk, a mely meghozza, a tar fáknak lombkoronáját, a mezők virágait s a ligetek, erdők szárnyas nótásait. S mint minden nevezetesebb forduló előtt, ezuttal is az a kérdés foglalja le gondolatvilágunkat, hogy mit is fog hozni ez az új élet. Nem csak a politikában, a mely elvégre óriási fontossága mellett is csak inkább theoretikus valami, de az anyagi valóságban, a melytől létünk, boldogulásunk, mindennapi kenyerünk függ. A mult esztendő sok keserűséget nyellett le velünk. A tavasszal szépen indult termést tönkretette a nyár kegyetlen melege s az aszott Isten áldását hiába öntözte a gazda könyve, nem tudott abba lelket lehelni semmisen. Az ősz drágasággal köszöntött be, a mely fokozatosan növekedett s ma teljes súlyával nehezedik bugyellárisunkra. A tél következtlen, bo'ondos napjai felette kedveskedtek a testet emésztő, ölé kórságoknak, úgy, hogy ezek hatalmas rendeket vághattak az emberiség hullámos kalásztengerében. Talán, hogy ne fájjon a szívük a keleten háboruszkodó hatalmaknak, a hol a vigyorgó kaszás munkáját, füttyülő puskagolyók, bugó granátok, s alattomos torpedók könnyítik meg. Szomorú egy esztendő volt ez. Össze is szorul a szívünk arra a gondolatra, hogy egy másik, hasonló következessék utána. De a nemsokára kihajtó pázsit, a remény színébe fogja öltöztetni az egész világot.

S ennek a kedves színnek hatása alatt a mi lelünkben is otthont nyer majd a bizalom, hogy az új élet kárpótolni fog azért a halomnyi bánatért, a melyet a mult okozott.

* Személyi hír. Pisztóri Mór dr. a kolozsvári első választókerület országgyűlési képviselője tegnap reggel haza érkezett a fővárosból.

* Tanárok ülése. Az országos középiskolai Tanárok Egyesületének kolozsvári köre február hó 23-én délután 5 órakor az ipari szakiskola (malom-u. 26.) helyiségében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. folyó ügyek; jegyzőkönyvhitelesítés; bejelentések. 2. Törstner Tivadar: Művészet az iskolában. 3. Szemle; folyóiratok; az iskola a szinpadon. 4. Esetleges indítványok. A kör ez ülésére szívesen lát vendégeket. Az ülés után vacsora lesz a központi szálloda éttermében.

* Kolozsvár belterületének megállapítása. A városi tanács átirta a mérnöki hivatalhoz és megkereste, hogy állapítsa meg Kolozsvár belső és külső területét, valamint az ugynevezett villanegyedeket. Nagyon fontos kérdés ez, mert a rendszet, utak, világítás, kövezetvámra való tekintettel tudnia kell a városnak, hol végződik a belterület, ahol az adó megkezdődik a külterület, ahová más nem nyújthat annyi kedvező konjunkturát a város.

* Egy kis félreértés. Szabolcska Mihály Temesvár nagyhírű költőpapja a hazai ipar pártolására írányuló buzgalmában tudvalevőleg egy osztrák szappan—magyar szappan című hangulatos költeményt írt a temesvári EMKE szappanról. Ezt a költeményt, melyet annak idején mi is közöltünk a temesvári szappangyár prospektusa útján azóta százezer példányban elterjesztette, sőt minden egyes EMKE szappan skatulyára rá nyomtatta. Egy jámbor vidéki atyafi ezt úgy magyarázta, hogy a költő csinálja a szappant is. Ez tünik ki legalább egy minap a gyárhoz érkezett megrendelésből, mely így volt címezve: „Herrn Szabolcska Mihály Neiche Seifenfabrik Temesvár”. Most még csak az hiányzik, hogy valaki más, a Krohn és társa cégtől költeményt rendeljen.

* A vámosok visszaélései ellen. Tegnap délután 3 órakor Óvári Elemér dr. és Papp József dr. városi képviselő vezetése alatt a külvárosi földes gazdák nagy küldöttsége járt Szvacsina Géza polgármesternél. A küldöttség vezetői előadták, hogy a földes gazdák a külvárosi vám kezelő személyzet ellen panaszt emelnek, mert ezek a kolozsvári szekerek bejövételénél s a gazdák saját fogyasztásukra behozott élelmi cikkek után is vámdíjat követelnek. Emiatt a panaszt emelők igen el vannak keseredve arra kérétek a polgármestert, hogy szüntesse meg ezeket a visszaéléseket, illetve oktassa ki kellő módon a vámosokat affelől, hogy mi a kötelességük s a szabály mit ír elő a megvámolandó járművek s más tárgyak körül. Szvacsina Géza polgármester válaszában biztosította a küldöttség tagjait, hogy méltányos panaszukat megvizsgálja s a visszaéléseket meg fogja szüntetni. A polgármester megnyugtató és energikus válasza jó hatást tett a földes gazdákra, akik

ezután megvannak győződve arról, hogy a polgármester véget fog vetni az anomáliáknak, melyekkel a vámosok már sok kellemetlenséget szereztek a polgároknak.

* **Épület anyag tolvajok.** Tegnap éjjel a Múzeum-utcában egy épülő ház nyersanyag halmazából (tégla, gerenda, vaskapcsok stb.) ismeretlen tettesek két szekér rakományt elloptak. A lopást csak úgy követelték el, hogy Magyar Sándor éjjeli őr, aki az épülőfélben lévő ház őrzésével volt megbízva, elhagyta őrhelyét s egy korcsmában leitta magát. A lelkiismeretlen éjjeli őrtől az egész házat ellophatták volna. A rendőrség az ismeretlen tetteseket erőlyesen nyomozza. Az eddigi nyomozási adatok szerint a tolvajok zsákmányaikkal a Sétátérn keresztül a Rákóczi-ut felé hajtottak el.

* **Szerelmi dráma.** Tegnap délután a Monostori-ut külső részén egy szerelmi dráma okozott népcsődületet. Szokoly János 29 éves kereskedősegéd régebben idegbajban szenvedett s az elmegyógyintézetben is ápolták, utóbb vissza nyerte józan esztét, de csak addig tudott magán uralkodni, míg bele nem szeretett Kubik Mari 17 éves varró leányba, aki azonban nem viszonozta a gyöngéd közeledést. Szokoly régi baja valószínűleg visszatért s tegnap délután 2 órakor egy önfelédett pillanatában az utcán revolverrel támadt kedvesére, de mielőtt reálíthatott volna, kicsavarták kezéből a revolvért. A szerelmi dráma hőse valószínűleg vissza kerül az elmegyógyintézetbe, mert a meghiusított merénylet után is abnormis módon viselkedett s azt mondta, hogy mégis véres bosszút fog állni a hideg szívű leányon.

* **Öngyilkos öreg ember.** Tegnap reggel 9 órakor Tárkányi József 63 éves, ev. ref. vallású kőműves Dohány-utca 15. szám alatt lévő lakásában öngyilkossági kísérletet követett el. Tárkányi egy tompa étű beretvával elakarta nyiszálni a torkát, de a rossz beretva csak megkínította, anélkül, hogy halálos sebet ejtett volna a torkán. Az előszóliott mentők az életunt kőművest nagy vértocsában találták lakása padlóján, de a vérzést elutdták állítani. Az öngyilkos jelöltet az országos kórházba szállították, ahol bizonyára fel fog épülni. Tárkányi azt mondotta, hogy azért akart megválni az élettől, mert megunt a folytonos küzdést és a nyomoruságot.

* **Hadbírói pályázat.** Idők jele, hogy a magyar nyelv tudása közös intézményeinkben előnyt jelent. — A kolozsvári F. J. tudomány-egyetem rektora most függesztette ki ismét a közös hadügyminiszterium egy rendeletét, melyben pályázatot hirdet a közös hadseregben létesített hadbírójelölti állásokra. A közös hadügyminiszterium — így írja a pályázati hirdetés — nagy súlyt helyez arra, hogy a hadbírói tisztikarban elegendő számú magyarul tudó hadbíró legyen, azért előnyben részesülnek, a kik a ma-

gyar nyelvet teljesen birják. Nem tudjuk, vajjon az új katonai perrendtartás tervezetben mennyire érvényesül a közös hadsereget fenntartó egyik állam hivatalos nyelve; ha nem érvényesült kellőképp, bizonyára nem emelkedik törvényerőre, mert a mai országgyűlés többségének ez irányban határozott nemzeti felfogása van. Helyesen sejtették már eleve is a miniszteriumban, hogy a katonai perrendtartást csak is a magyar jogos igények kielégítésével fogják megváltoztatni. És így tényleg szükség van magyarul beszélő hadbírókra. Mekkora muszáj lehetett az, hogy egy ily pályázat kiírására elhatározta magát a herr Pitreich.

* **Az Orbán Balázs unokaöcscse.** Megirtuk volt, hogy L. J. volt udvarhelymegyei utbiztos, ki mint néhai Orbán Balázs unokaöcscse szerepelt, különböző széihámosságokért letartóztatták. Most az Orbán báró család köréből megkerestünk annak kijelentésére, hogy az illető nem unokaöcscse néhai Orbán Balásznak s nincs az Orbán családdal semmi összeköttetésben. Ugy látszik tehát, hogy L. J., ki most a székelyudvarhelyi börtönben ül — ezzel az összeköttetéssel is széihámokodott, midőn annak felhasználásával jutott bizonyos előnyökhöz, pedig tényleg nem volt összeköttetése a br. Orbánokkal.

* **Partig Árpád bünei.** Mult számunkban megirtuk, hogy Partig Árpád fogjalkozás nélküli csavargó, hirhedt betörő és tolvaj, a ki nem régen került ki a szegedi Csillagbörtönből s Kolozsvár bűnkrónikájában is gyakran szerepelt újabb büntettek miatt, ismét a rendőrség kezei közé került. A notorius gonosztevő ezuttal apróbb büntetéseket követett el, de tekintettel rovtott multjára ezekért is szigorú büntetést fog kapni. Partig újjában a kolozsvári vasuti állomás III. osztályú váróterméből kilopta Hellman Mór utitáskáját, azután közönséges csirketolvajlásra adta a fejét s a többek között Ajtai K. Albert a „Nemzeti Hírlap“ politikai napilap kiadójának két fajúkjáját és özv. Göller Antalné kakasát lopta el. A tolvajt ma átkisérlik a kir. ügyészséghez.

* **Rendőri hírek.** Meglopta a társát. Vas József favágó ellopta társát, Madarasi Lajos fűrészt, fejszét és kecskelébját. A rendőrség Vast leaétóztatta. — *Bunda tolvajok.* Zsejski Miska és Nagy Miklós 16 éves suhancgyerekek ellopták Moldován György nagyváradi és Luska János kolozsvári napszámók bundáját, amelyet ők egy kocsin hagytak. A tolvaj suhancokat a rendőrség elfogta s a lopott bundákat visszaadta tulajdonosaiknak.

* **Uj báró.** A hivatalos lap tegnapi száma az alábbi királyi kéziratot közli:

„Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Orosdy Fülöp nagykereskedőnek és törvényes utódainak, a közigazda-

ság terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar bárói méltóságot „orosdi“ előnévvel díjmenetesen adományozom. Kelt Bécsben, 1905. évi február hó 15-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen Hédervary Károly s. k.

Ugyancsak a hivatalos lap e száma közli Szalay Péternek, a posta- és távírodaintézet elnök igazgatójának államtitkári címmel és jelleggel való kiténtetését, a melyről lapunkban már hirt adtunk.

* **Megrendszabályozott püspök.** Rómából jelentik: A minap tárgyalta a Santo Uffició bírósága Eugenio Cano bozai szardíniai püspök ügyét, aki rossz gazdálkodással van vádolva. A pápai bíróság arra ítélte a püspököt, hogy lemondjon méltóságáról, Kárpótlásul Rómában egy bazilika kanonokságát kapja. Az eset óriási feltűnést kelt, mert a püspök a legismertebb személyiséghez tartozik, modern ember, amivel nem sok kártára dicsekedhetik. Több nyelvet beszél, nagy háztartást vitt s a legelőkelőbbek voltak házának vendégei. Modernséget, melylyel nem átalotta, hogy automobil kirándulást is tegyen, rossz néven vette a Vatikán s általános a nézet, hogy e miatt történt a megrendszabályozás és elmozdítás.

* **Elítélt szerkesztő.** Trencsénből jelentik: A pozsonyi sajtóbírószék Hrusovszky Igor vágújhelyi bankhivatalnokot és lapszerkesztőt, ki Osztrólczy Géza trencsénmegyei főispánt lapjában, a „Povazske Noviny“-ban azzal gyanúsította meg, hogy Trencsén-Teplitz fürdő eladása körül Frigyes főhercegnél ügynökösödött volna, egy heti fogságra és 500 korona pénzbüntetésre ítélte.

* **A vörös bátról.** Vörös bál volt a minapában a New-York földszinti nagytermében. A sok bájos asszony és leány között különösen feltűnt egy Hungaria természetű szép, fess asszony, kinek remek formáit kivágott, vörös ruha fődte. Mindenki áhitozással nézte és így mi sem természetesebb, hogy a barátnők sem hagyhatták megjegyzés nélkül. Az egyik egyenesen az asszonyhoz fordult és a ruha vörös színére célozva, megjegyezte: — Eddig csak bolondultak utánad a férfiak, ma este meg is fognak vadulni.

* **Ismeretterjesztő hasznos előadás.** Az iparos segédmunkások képzésére szervezett helyi bizottság 1905. évi február hó 26-án (vasárnap) délután 3 órakor a Tudomány Egyetem Bölcsészeti 1. sz. termében (bejárat a Farkasutcai főbejárón) *Ismeretterjesztő előadást* rendez. A belépés díjtalan. Előadást tart: Dr. Csengeri János: „A régi görög művészetéről“ (vetített képekkel.)

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona
Fél évre	12 korona
Negyedévre	6 korona
Egy óra	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér
Vidéken	10 fillér

SZINHÁZ

Színházi napló.

Péntek: Berndt Róza (b. 129. sz.).

Szombat: János vitéz (b. 130. sz.)
Vasárnap d. u.: IX. ifj. előadás; Liliomfi.
este: A doktor ur (b. 131. sz.).

Bernd Róza.

Hauptmann Gerhart, a nagy német író Bernd Róza című öt felvonásos színművét mutatta be tegnap este a közönségnek a kolozsvári Nemzeti Színház. A Takácsok, Hensel fuvaros stb. Szerzője kevésbé sikerült darabot is tud írni — így láttuk a tegnapi előadáson. Mert egy hosszú lélekzötti reális irányú színműben, — nem igen akadt mondani valója és a mit ő mond, azt sem mondja oly formában, melyet tőle vártunk.

Bernd Róza (Tólvölgyi Margit) egy becsületben megöszült földműves gazda (Szegő Endre) leánya szolgálatba szegődött Flammhoz (Szakács Andr) kivel viszonyt kezd. Rózáknak már három év óta van kérője, Keil Ágost (Mészáros Alajos) kinek az öreg Bernd apó már oda is ígerte leánya kezét. Mindannyian sürgetik az egybekelést, a leány kivételével, aki Hammel való viszonyáról nem tud lemondani. Egy találkájukat meglesi Streckmann Arthur (Kassai Károly) aki avval fenyegeti a leányt, hogy elárulja titkát, ha nem elégíti ki kívánságát. A leány elutasítja. A türelmetlen atya siettetni akarja a házasságot, ezért a második felvonásban Bernd Keil Ágosttal Flammhoz megy, aki a község örökös bírója, hogy ott házasságkötési szándékát bejelentse. Flemm a leány jelenlétét is követeli, mire az öreg Bernd leányáért megy, aki Flamm előtt ismét a házasság elhalasztását kéri. Az atya, Keillel együtt fájdalommal hagyják ott Flamm lakását, ahol a leány ismét egyedül marad Flammal, kinek kérelmét ez alkalommal megtagadja. Behozzák hordószéken a még életerős Flammnak beteg feleségét, kivel Róza egyedül marad és neki Róza bevallja szerencsétlenségét. Vigasztalni iparkodik Flammné Rózát, de ez remény nélkül hagyja ott a lakást.

A harmadik felvonásban künn az aratásnál Streickmann részegen újabb megtagadja Keil Ágost jegyesét megsejrti, a mit megtud Keil, összevesznek és Streickmann kiüti Keil szemét. Feljelentik a törvényszéknél, melyhez beidézik Fleumot, a ki eskü alatt bevallja viszonyát. Ezt vallja Streickmann is. A leány megtudja, de a törvény előtt azt mondja, hogy senkivel sem volt viszonya. Flaum neje megtudja, hogy férjének viszonya volt Rózával, szemrehányást tesz férjének. Ekkor érkezik meg Róza, a ki bevallja, hogy viszonyának következménye van és ott megtudják, hogy Streickmann mit vallott. Kiutasítják Rózát, a ki elmegy, megszüli gyermekét és megfojtja. Hazamegy, ott elmondja szerencsétlenségét apjának és jegyesének. Megjelenik a törvényszék embere, a ki újabb büntetésiért fogházba szállítja.

Reális irányú darab, egy szerencsétlen leány vergődése és szen-

vedése. Róza alakján kívül alig van helyesen megrajzolt jellem, alakjai úgy mozognak a színpadon, mint-ha a dróton rángatnák őket. Erőltetett mese, bonyodalom alig van és akkor oldja meg, midőn a bonyodalom alakulóban volt. A szereplők jó játékkal sem tudták volna megmenteni a darabot, melynek sorsa így teljesen meg van pecsételve. Tóvölgyi Margit játéka meg-látszott, hogy áttanulta, tanulmányozta szerepét és beleélte magát abba. De megrázó játékában gyakran hágtá át a természetesség határait. Az öreg Berndet Szegő elég jól alakította szerepét, míg Kassai Sireickmann szerepében úgy játszott, mint játszhatik az ur, a ki vasárnapi ünneplőjében áll a mezőn a gép mellé. Szakács Andor igen jó volt, Mészáros, a nem neki való szerepben kényelmetlenül érezte magát, ez meg is látszott játékán. Az apróbb szerepekben Dezséri, Hegedűs Szerafin ügyeskedtek. A közönségnek a darab nem igen tetszett, a szereplőket néhányszor a lámpák elé hívta.

P.

○ **Bernd Róza.** Hauptmann Gerhart új drámája ma másodszor kerül színre, páratlan számú bérletben.

○ **Bianka.** Geiger Albertnek, a mi jeles zongoraművésznünknek vig operájából a Biankából tegnap délután tartották meg az első színpadi összpóbát. A dalmű főszerepeit: Tibor Lóra, Károlyi Leona, Kassai, Hajnal, Székely, Kalmár és Dezséri fogják énekelni. A *Bianka* bemutató előadása a jövő héten lesz.

○ **Vasárnapi előadások.** Vasárnap este Molnár Ferenc bohózata. — *A doktor ur* — kerül színre. A kedvelt darab szereplői: Megyeri igazgató, Horváth Paula, Mészáros, Kassai, Szegő, Hegedűs Szerafin, Váradiné, Dezséri és Bérci lesznek. Délután ifjúsági előadásban, Szigligeti énekes bohózatát, a Liliomfi-t adják, a címszerepben Kassaival, Dezsérral és Károlyi Leonával, Szentgyörgyivel, Dezsérral, Nagy Imrével, és Váradinéval, Bércivel a többi főszerepekben. A darabról: dr. Versényi György állami felsőbb leányiskolai tanár fog értekezést tartani.

REGÉNY.

Jgézet.

— Regény. —

Irtá: Elzéar Pierre. 32

Az aláírás után egyszerre más irás következett, melyben világosan fel lehetett Clotild nagy, kicsit szegletes kézvonásait ismerni.

„Édes Helénem.“

„Miért csinálsz ilyen nagy dolgot ebből a kicsiny kérésedből? Tudod, hogy a világon téged szeretlek legjobban. Meg esküszöm kedvedért bár mire. Naplód biztonságban van nálam e titok köztünk fog maradni, bármi történjék is. Te jól tudod, hogy bizni lehet becsület-szavamban.“

„Clotildod.“

A levélpapír negyedik oldalán ez állt:

„Clotild, Guilmain Jeané vagyok,

ha meghalnék csak neki, neki, kit jól ismersz adhatod át a reád bízott naplót.“

„Helénéd.“

— Most már elolvasta hát az egészet. Nem is volt tán érdemes beragasztani a levelet, mert hisz úgy sem fogja a címzetthez juttatni.

— De miért ne? miért ne avasam őt is bosszu tervünkbe.

— Ön elfelejteni, Roger ur, hogy Clotild kisasszony még gyermek, hogy a bűnös szerelem bizonyítéka teljesen megzavarná lelki egyensúlyát, aztán ki tudja, jó-e őt is belevonni az egész ügybe?

— De az iratokra okvetlen szük-ségünk van. Valami előérzet bennem azt mondja, hogy ez nyomra vezetne.

— Lehetséges. De hogyan szerezhettétek meg? Boismarin ugyan csak elzárkózik és még jobban elzárja leányát.

— Ma este átadom a levelét és beszélék Clotilddal.

— Vigyázzon, óvta őt Pyrame.

— Elővigyázatos leszek, de megmaradok elhatározásom mellett.

XVIII.

Roger nem volt csunya, de nem is volt az a bizonyos szép ember típus. Mégis rendkívül hatást gyakorolt Clotildra.

Clotild nem tudta eleinte, hogy mit érez, miért forgolódik esténként hófehér intézeti ágyában oly nyugtalanul s miért alszik el oly nehezen. Lelke tiszta volt mint a nyugodt víztükör, de már volt valami fogalmi az életről. Láttá Helén házasságát, a fiatal asszonyka kacérkodását, Jean szerelmét és mind hozzá járult, hogy szemét kinyissa.

Gondolt is rá gyakran, hogy már tizenkilenc éves, Helén már ebben a korban férjénél volt, pedig ő sokkal meggondoltabb, mint volt barátjáné. Rogerra azonban igazán nem gondolt mint férjre. De ha, mint ez most gyakrabban előfordult, megjelent Roger képe gondolatai közepette, úgy megrémült, irult pírult saját maga előtt. De egy reggel, míg a tükör előtt öltözködött, egyszerre bevilágította belsejét a biztos tudat: szereti Rogert.

Ugyan ezen a reggelen, másnap, hogy Boismarin Rogerral töltötte az estét — az apa dolgozó szobájába kérte leányát.

Boismarin tanakodott magában, hogyan is kezdje puhatólódzásait és szónoklatát, de Clotild félbe szakította.

— Kedves apám, tudom azt akarja kérdeni, hogy szeretem-e Roger urat. Megmondom nyiltan, ha el nem árul senkinek. Igen, szeretem.

Az öreg elcsudálkozott ezen a gyors feleleten.

— Kicsit hamar megy a dolog, ha nem te volnál meg is ijednék gyors szerelmeden. De ismerem értelmességét és okosságodat. És-re vettéd Roger uron már, hogy viszonozza érzelmeidet? Nyilatkozott már előtted?

— Nem, nem is hiszem, hogy Roger ur gondol is reám. Valami nagy, meg nem érdemlett fájdalom lehet. Néha elfelejtkezik róla, de ha ismét eszébe jut, elkomorodik és szemei méla busan bámulnak a levegőbe. Szeretném tudni titkát, de nem merném soha megkérdeni, pedig mennyire szeretném vigasztalni.

(Folytatjuk)

Főszerkesztő: Várady Aurél dr.

Felelős szerkesztő: Perl Alfréd dr.

Kiadó „Napló“ hírlapkiadó-vállalat.

„Erdélyi Általános

Takarék és Hitelszövetkezet“

KOLOZSVÁRT, Ferencz József-ut 2.

betétekért 5% kamatot fizet

s a további 1/2 %-ot kitevő betétkamatadót

is sajátjából fedezi.

Látványosság!

Szabad bemenet!

Ujonnán nyilt

Nagy

Könyvcsarnok

Kolozsvár,

Deák Ferencz-utca 4. sz. (Dobál-ház.)

KÖNYVEK:

A tudomány és szépirodalom minden ágában 5 krajczártól feljebb.

Tisztelettel felkérem a n. é. közönséget, hogy becses látogatásával ezen ritkaság számba menő üzletet megtisztelni sziveskedjék.

Vásárlás nem kötelező!

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy héra . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohánytözsdekben és minden elárusítónál.

vo
ma
gy
löl
té
l
láj
év
bő
na
re
fe
a
ki
va
it
k
A
T
re
A
te
n
L
b
fe
it
v
é
v
n
l
a
f
r
t
l
p
l
t
a
n
i
v
t
r
r
s
j
s
li
lc
n
b
n
st
já
ké
hc
m
ke
eg
mi
tél
mu
ká
rec
is
ros
ny
és
ha
ism
rab
fele
ver
egy
ver
segi

Előf
Egy é
Fél é
Negye
Egy hé
Egyes
Videk

Mil

A
sét
dés
korr
már
tiszt
Tisz
a
meg
tet,
Abb
a p
jöv
szab
a b
kul
min
hog
kikk
E
féle
E
már
sik
nál
ma
De
meg
sze
diss
és
gel
meg
tés
E
latk
vilá
álta
dot
N
net
A
A
szin
tárg
sód
hon
zott
a lá
lév
gon
san
ban
ölel
san
ha
ass
mek
szél
nye
gye